

سپس تزریق ۴۸-۴۶ ساعته فلوئوراسیل با استفاده از پمپ سیار در منزل ادامه می‌یابد.

پمپ شیمی‌درمانی وسیله‌ای است که در هر دوره شیمی‌درمانی، دارو را در فاصله زمانی مشخص و قابل تنظیم به بدن بیمار تزریق می‌نماید. پمپ دارای ست تزریق بوده و به صورت خودکار، دارو را از طریق پورت کت وارد بدن بیمار می‌کند.

دو نوع پمپ سیار الکترونیک و الاستومریک (Elastomeric) وجود دارد. پمپ‌هایی که در حال حاضر در بیماران استفاده می‌شود از نوع الاستومریک است. پمپ‌ها یکبار مصرف، قابل حمل، کوچک، ارزان و بدون درد و به راحتی قابل استفاده هستند بنابراین بیمار می‌تواند به انجام کارهای روزمره بپردازد. پمپ دارای درجه‌بندی است که پرستار درجه آن را بسته به ساعت تزریق دارو که توسط پزشک تعیین می‌گردد تنظیم می‌نماید. بر روی ست پمپ یک گیره (کلمپ) وجود دارد.

سرعت و دقت تزریق تحت تاثیر دما، فشار اتمسفر و غلظت مایع تزریقی است. هرچه غلظت بیشتر، سرعت تزریق کمتر می‌شود بنابراین تمام داروها در سرم‌های سالین ۰/۹٪ یا قندی ۵٪ تهیه می‌شوند. از آنجا که دمای محیط بر سرعت تزریق تاثیرگذار است، قبل از

سابقاً شیمی‌درمانی تزریقی برای بیماران مبتلا به سرطان در بیمارستان انجام می‌شد. اخیراً، انجام برخی شیمی‌درمانی‌ها از حالت بستری به سرپایی و در منزل سوق یافته است. به تدریج و به صورت گسترده، تزریق برخی داروهای خاص مانند شیمی‌درمانی یا مخدرها و آنتی‌بیوتیک‌ها جایگزین بستری در بیمارستان می‌شوند.

جهت شیمی‌درمانی در منزل ممکن است اولین شیمی‌درمانی در بیمارستان یا درمانگاه تزریق شود و دوره‌های بعدی شیمی‌درمانی در منزل انجام شود. در این صورت برای شروع شیمی‌درمانی و جدا کردن پمپ پس از اتمام شیمی‌درمانی نیاز است به بیمارستان مراجعه نمایید.

برای انجام شیمی‌درمانی در منزل نیازمند دسترسی بلند مدت به یک رگ مرکزی بزرگ (همانند پورت کت) و یک پمپ سیار هستیم. استفاده از پمپ شیمی‌درمانی معمولاً برای بیماران مبتلا به سرطان روده-مقعد (کولورکتال)، پانکراس یا معده انجام می‌شود. در این بیماران تزریق داروهای اگزالی‌پلاتین یا ایرینوتکان (با یا بدون داروی سیتوکسی‌ماب (آر‌بی‌تاکس)) یا تاکسوتر و فولینیک اسید با 5-FU (۵-فلوئوراسیل) اولیه در درمانگاه انجام می‌شود

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی استان فارس

بیمارستان آموزشی درمانی آنکولوژی امیر

پمپ شیمی‌درمانی و مراقبت های آن

گردآورندگان:

ساناز عبدالرضا پور- سوپروایزر آموزش سلامت

لیلا عظیمی- اکریم بوستانی (کارشناس پرستاری)

تأیید کننده:

طوبی کوشکی

رئیس خدمات پرستاری

بهمن ماه ۱۴۰۲

EU-B-082/02

منابع:

Hawslie R, Barton S, Nabhani-Gebra

. Ambulatory chemotherapy: past, present, and future. Journal of oncology pharmacy practice.

<https://www.mskcc.org/cancer-care/patient-education/safe-handling-chemo-bio>.

Mak SSS, Hui PE, Wan WMR, Yih CLP. At-home chemotherapy infusion for patients with advanced cancer in HongKong. Hong Kong J Radiol. 2020; 23:122-9.

دهید. محلی که دارو ریخته شده با حوله آبکشی نمایید. سپس با صابون یا سایر مواد شوینده و آب، محل را تمییز نموده مجدداً آبکشی نمایید. تمام پارچه‌هایی که برای تمییز کردن محل استغاده کرده‌اید در یک کیسه ضخیم مجزا قرار دهید. در نهایت دستکش‌ها خارج نموده و به مدت ۲۰ ثانیه دست‌ها را با آب و صابون بشویید.

۵. پمپ در دمای اتاق نگهداری شود. با افزایش دمای بدن یا محیط سرعت تزریق افزایش می‌یابد.

۶. در زمان حمام نبایستی زیر آب قرار گیرد. بنابراین آن را در یک کیسه پلاستیکی و دور از لوله تزریق قرار دهید.

۷. در زمان خواب، پمپ را هم سطح با شکم قرار دهند. می‌توانید آن را زیر بالش خود نیز قرار دهید.

۸. مکرراً میزان جریان سرم و حجم باقیمانده را چک کنید و هر نوع حرکت سریع یا کند سرم گزارش دهید.

تزریق بایستی پمپ در دمای اتاق قرار داده و سپس از دارو پر شود. از آنجا که پرستار در زمان تزریق دارو در منزل بیمار حضور ندارد توجه به موارد زیر الزامی است:

۱. بایستی بیمار یا مراقب بیمار به صورت مکرر گیره را بررسی نموده و از باز بودن آن مطمئن شود.

۲. با توجه به شکننده بودن ظرف حاوی دارو، نبایستی در معرض ضربه قرار گیرد. از آنجا که محتویات شیمیایی دارو خطرناک است بایستی از دسترس کودکان دور باشد.

۳. حداقل دوبار در روز مسیر تزریق دارو از محل پورت کت تا ظرف حاوی شیمی‌درمانی را از نظر وصل بودن اتصالات و باز بودن گیره چک کنید.

۴. در صورت ریختن دارو یا نشت از ظرف حاوی آن بایستی بلافاصله دو دستکش لاتکس بپوشید. محل نشت دارو یا جایی که دارو ریخته شده با حوله بپوشانید و ظرف حاوی دارو که نشت می‌کند را در یک کیسه پلاستیکی قرار دهید. گیره موجود در مسیر لوله را ببندید. پمپ را خاموش کنید. تمام لباس، پارچه، حوله، پمپ، لوله، ظرف حاوی دارو، باقیمانده دارو و وسایلی که در تماس با دارو قرار گرفته‌اند، در یک کیسه پلاستیک مجزای ضخیم قرار